

ජී-7 කන්ඩායමේ රැස්වීම ඉස්මතු කරන්නේ එක්සත් ජනපදයේ හා ලෝක ආර්ථිකයේ ගැඹුරුවන ගැටලු ය

G7 meetings highlight deepening problems for US and world economy

නික් බිම්ස් විසිති
2007 ඔක්තෝබර් 23

19 වැනි සිකුරාදා ඒකක 360කින් නැතහොත් සියයට 2.6කින් පහත වැටුණු ඩව්ජොක්ස් දර්ශකය වෝල්ස්ට්‍රීට් මතට කඩාවැදීම, වැඩි අවදානමක් සහිත නිවාස හා නය අර්බුදය පහව යමින් තිබෙනවාට වඩා ආරම්භ වූවා පමණක් බවට තියුණු අනතුරු ඇඟවීමක් විය. වෝල්ස්ට්‍රීට් ජර්නලය “මුසල” දිනයක් ලෙස හැඳින්වූ 22 දිනයේ වෙලදපොලෙහි වාර්තා වූයේ ඒකක 45ක ඉහල යාමක් පමණි.

විකුණාදැමීමට තුඩු දුන් එක් හේතුවක් වූයේ එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය අවපාතයක් කරා පවා ලුහුටා යාහැකි වර්ධනයේ පහත වැටීමක් පිලිබඳ වැඩෙමින් ඇති සලකුණුය. යෝධ යන්ත්‍රෝපකරන නිෂ්පාදන සමාගමක් වන කැටපිලර් දැනට මත් එය සලකුණු කර අවසන් ය. මේ තාක් දුරට එය කනස්සල්ල පලකලේ එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය දැනටමත් අවපාතයක ගිලෙමින් තිබෙන බව හෝ ඊට සමීපව ඇති බවට ය.

එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය පහත වැටීමකට ඇදීයමින් තිබෙන බවට වන කනස්සල්ල සියලු ප්‍රධාන ආර්ථික වාර්තාවලින් වැඩිදියුණු කලේය. තෙල් මිල මෑත දිනවල දී බැරලයකට ඩොලර් 90ක් සීමාව ඉක්මවූයේ 100 වැඩි ඇතක නොවන බවට පලවන අනාවැකි ද සමගිනි.

ඒ සමගම ඇමරිකානු ආර්ථිකයට, දිගහැරෙමින් ඇති නිවාස අර්බුදයෙන් පහර වැදෙමින් ඇති අතර වැඩිවැඩියෙන් මිනිසුන් උකස් නය පැහැරහැරීම, වෙන්දේසියේ දැමීම් හා මිල පහත වැටීමට තුඩුදෙමින් එලඹෙන මාසවල දී වඩාත් නරක අතට හැරෙනු ඇත. 2009 වසරට පෙර එක්සත් ජනපද නිවාස වෙලදපොල යළි ගොඩ නොඑනු ඇතැයි අනතුරු ඇඟවූ වෝල්ස්ට්‍රීට් නිපුණ විශ්ලේෂකයෙකු වන ඊව් සෙල්මාන්ගේ තක්සේරුව උපුටා දක්වමින් බ්ලූම්බර්ග් හි වාර්තාවක් පලවිය.

අවපාතයක් පිලිබඳ ඉඩකඩ සියයට 50 සිට 60 දක්වා වන බව සඳහන් කල ඇය “මෙතරම් නරක වෙලදපොලක් කිසි දිනෙක දැක නැති බව” කීවා ය.

නිවාස මිල ගනන් පෞද්ගලික ආදායමට වඩා බෙහෙවින් ඉහල යාමේ ප්‍රචනතාවය නිසා අර්බුදය ගැන සැහෙන කලක් තිස්සේ අනතුරු ඇඟවීම් කර ඇති සෙල්මාන්, කියා සිටියේ, නිවාස මිල සියයට 16 හා 22 අතර ගනනකින් පහත වැටීමක් සමග තත්වය තව දුරටත් නරක අතට හැරීමේ ඉඩක් පවතින බව ය.

අගෝස්තුවේ දී මූල්‍ය අර්බුදය පැන නැගීමෙන් පසු ප්‍රථම වතාවට, සති අන්තයේ වොෂින්ටන්හි දී මුදල් ඇමතිවරු 7 දෙනාගේ කන්ඩායමේ (ජී-7) හා මධ්‍යම බැංකුකරුවන්ගේ රැස්වීම පැවැත්වූයේ, මෙම සන්දර්භය තුල ය. වැඩෙන ගෝලීය ආර්ථික හා මූල්‍ය ගැටලුවලට කිසිදු විසඳුමක් ඉන් ඉදිරිපත් නොවූ අතර, පෙන්නුම් කලේ මහා බලවතුන් අතර ගැඹුරුවන මතභේද ය.

ප්‍රත්සයට හා ජර්මනියට අවශ්‍යවූයේ එක්සත් ජනපද ඩොලරය පහත වැටීම නිසා යුරෝපය මුහුණ පාන ගැටලු සැලකිල්ලට ගන්නා අවසන් ලියවිල්ලකි. එහෙත් එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර ලේකම් හෙන්රි පෝල්සන් එම යෝජනාව බැහැර කරමින්, චීනය සිය රෙන්නින්බි මුදල ඩොලරයට සාපේක්ෂව ඉහල යෑමට ඉඩහල යුතු බවට අනතුරු ඇඟවමින් රැස්වීම එහි සිර කලේය.

ඔක්තෝබර් 23 දින ලන්ඩන්හි පලවන ෆිනෑන්ෂල් ටයිම්ස් පුවත්පතේ කතුවැකියක් තුල මෙම බෙලහීනතාවය දැඩි දෝෂ දර්ශනයට ලක් කලේ ය.

“ක්‍රියාවට නැගිය නොහැකි දැඩි අදහස් වඩා ප්‍රවේශම් සහගත ය. වොෂින්ටනයේ ඔවුන්ගේ රැස්වීම තුල 7 කන්ඩායමේ මුදල් ඇමතිවරු හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විධායකයේ, සිරුමාරු කිරීමට තමන්ට බලයක් ඇති ඩොලරයේ ආරක්ෂාව සඳහා කිසිවක් නොකල අතර, එවැනිකක් සඳහා ඔවුන්ට කිසිදු බලයක් නොමැති වීන රෙන්නින්බි මුදලේ වේගවත් ඉහල යෑමක් ඉල්ලා සිටියහ. එය පෙන්නුම් කරන්නේ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය පද්ධතියේ සිරවීමයි.”

දැනට නීතිපතා ඩොලර් 1.43කට හෝ ඊට වැඩියෙන් අලෙවි කෙරෙන යුරෝ මුදලට සාපේක්ෂව ඩොලරයේ වැටීම, යුරෝපීය අපනයන වෙළඳපොලට තර්ජනය කරන අතර එය තව දුරටත් පහල ගියහොත් බලපෑම තවත් දැඩි විය හැකි ය. ඩොලරයේ වැටීම ලෝක වෙළඳපොළේ ඇමරිකානු අපනයනයන්ට වැඩි වාසි සලසන බැවින් එක්සත් ජනපද නිලධාරීන් මේ ගැන කිසිවක් කිරීමෙන් වැලකී සිටිති.

කෙසේ වෙතත්, එක්සත් ජනපද මූල්‍ය වත්කම් මිලට ගෙන ඇති විදේශ ආයෝජකයන්, තම ඩොලර් වත්කම්වලට අලාභ විදිය නොහැකි බැවින් ඒවා ඉවත් කර ගැනීමට තීරනය කලහොත් මෙම ප්‍රතිපත්තියෙන් දැඩි ප්‍රතිඵලයක් ඇති විය හැකිය. එක්සත් ජනපද මූල්‍ය ක්‍රමය දිනකට ඩොලර් බිලියන 2කට ආසන්න වන අවශේෂ ලෝකයෙන් ගන්නා මුදල් මත රඳ පවතින තත්වය තුළ එවන් ක්‍රියාවලියක් පන ගත්වනු ඇත්තේ “බියකරු සිහින වාතාවරනය” යන නම පටබැඳ ඇති තත්වයකි. එනම් ඩොලරයේ කාලය ඉක්මවීමක් පොලී අනුපාතිකය ඉහල නංවනු ඇති අතර එමගින් එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය මූලික අවපාතයක් කරා ගෙන එනු ලැබීම යි.

21 දින පැවැත්වූ කථාවක දී හිටපු මහ බැංකු සභාපති ඇලන් ග්‍රීන්ස්පෑන් ප්‍රකාශ කලේ ඩොලරයේ පිරිහීම, විදේශිකයන්ගේ පැත්තෙන් එක්සත් ජනපද සුරැකුම් මිලට ගැනීමට ඇති වැඩෙන අකමැත්ත ප්‍රකාශිත වීමක් විය හැකි බවයි.

“විදේශිකයන් කරා මෙම ගැටලු ලඟාවීමේ දුරෙහි සීමාවක් පවතියි.” 1997ට පසුව ඩොලරය ඇද වැටුණු පහලම මට්ටම මේ බව පෙන්වා දෙමින් ඔහු කියා සිටියේ මෙය “එම සීමාව කරා ඇමරිකාව ලඟාවෙමින් සිටින බවට ඇඟවීමක්” විය හැකි බවයි.

ග්‍රීන්ස්පෑන්ගේ අනතුරු ඇඟවීම පැමිණියේ, අගෝස්තුවේ දී ජාත්‍යන්තර ආයෝජකයන් වාර්තාගත ප්‍රමාණයක එක්සත් ජනපද මූල්‍ය වත්කම් විකුණා ඇති බවට පලවූ එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාරයේ වාර්තාවකට පසුව ය. එක්සත් ජනපදයේ විදේශීය ව්‍යාපාරවස්තු

සංචිත, එනම් බැඳුම්කරයන් හා නෝට්ටු, ජූලි මාසයේ දී බිලියන 19.2ක වැඩි වීමකින් පසු අගෝස්තුවේ දී බිලියන 69.3කින් පහල වැටුණි. ජාමුඅ හිටපු විධායක අධ්‍යක්ෂ රොඩරිගෝ රාමෝ විසින් මෙම අන්තරායන් ගැන තව දුරටත් සඳහන් කලේ ය. “ඩොලරයේ ම හදිසි වැටීමක් හෝ වෙනත් දේ නිසා ඩොලරයේ හදිසි වැටීමක් මගින් ඩොලර් වත්කම්වල විශ්වාසය බිඳ වැටීමේ අන්තරායන් පවතියි.”

පසුගිය දශක ගනනාව තුළ ගොඩනැගෙමින් තිබුණු ආර්ථික ගැටලු මාලාවක් දැන් මතුපිටට පැමිණෙමින් තිබෙන බවට වැඩෙන අවබෝධය, ජී-7 රැස්වීම්වල ආධිපත්‍යය දැරී ය. කෙසේ වෙතත් මෙම අවබෝධය බැඳී තිබුණේ, ඒකාබද්ධ ප්‍රතිචාරයක් දැක්විය යුතු අවස්ථාවේ ම, අභ්‍යන්තර බෙදීම නිසා අත්‍යාවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සැකසීමට ජාමුඅ පවතින නොහැකියාව පිලිබඳ වැඩෙන නොසන්සුන්තාවය මගින් ය.

වර්තමාන නය මිරිකීම “පසුගිය දශකය පුරා පැන නැගී ඇති යෝධ වෙළඳ අසමතුලිතයන් ගේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් හටගත් බොහෝ අවුල් සහගත සිදුවීම්වල ප්‍රථම එක විය හැකි ය. ඔවුන් ලෝකය පුරාම පොලී අනුපාතිකයන් කෘතීම ලෙස පහත දමා නොසැලකිලිමත් නය දීම් දිරි ගන්වා තිබේ.” යන්න මධ්‍යම බැංකුකරුවන්ගේ පෞද්ගලික මතය වන බව ගිනැන්ෂල් ටයිම්ස් වාර්තාවක් සටහන් කරයි.

පුවත්පතට අනුව, හිටපු කැතෝඩියානු මධ්‍යම බැංකු ප්‍රධානී ඩේවිඩ් ඩොස්, අනෙකුත් අය තිරයට පිටුපස සිට කියන දේ ප්‍රසිද්ධියේ පලකලේ ය.

“ගෝලීය අසමතුලිතයන් සමග පොර බැඳීමේ දී අරමුදලේ හැකියාවන් හා දක්ෂතාවන් අපට හරියට ම අවශ්‍යවන වේලාව මෙයයි.” එහෙත් ජාමුඅ අභ්‍යන්තර බැඳීම්වල අර්ථය වර්තමාන ප්‍රතිපත්තිය පිලිබඳ පොදු මතයකට පැමිණීමේ ඉඩකඩ අඩු වී තිබෙන බවය. “අසමතුලිතයන් පවතින කාලය දිගුවන්නේ නම්, ගැටලුව නිරාකරනය කර ගැනීමේ අවුලකින් අප කෙලවර වීමේ බලගතු අන්තරායක් පවතින්නේය”යි ඔහු අනතුරු ඇඟවී ය.